

PÍSMENKA

TRAMPSKÝ LITERÁRNÍ ČASOPIS

DVOJČÍSLO!!!

TENTOKRÁT SI PŘEČTETE:

ZNAČNĚ DĚRAVÁ MAPA TRAMPSKÉHO SAMIZDATU /CINBURA/

ŠAKAL VÁLEČNÍK /KAVČE/
PROSÍM VÁS /HOULA/
JACKU LONDONOVI /SINT/
HEDVIKA /DRAHOMÍRA VENCLOVÁ/
TAM U TRAMPŮ /DRAHOMÍRA VENCLOVÁ/
OŽIVLÉ SNY /MALÝ LORD - BARONKA/
JDI CESTOU /SEÑOR/
MALÉ ZAMYŠLENÍ U VELIKÉ ŘEKY /LILIANA/

Ahoj kamarádi!

Při setkání redaktorů tramských plátek na osadě Kamarád u Sopotnice jsem byla vtažena do hovoru a posléze vytažena na cestu do restauračního zařízení. Hovor se celou cestu i dobu pobytu před jmenovaným zařízením točil pouze kolem jednoho tématu: jaké byly dříve tramské plátky. Můj společník toho věděl opravdu dost, i když na mé dotěrné otázky občas odpovídal "To bych se musel podívat" či "to bych se musel zeptat". Nevím, zda již říkal, že má doma rozpracovanou jakousi studii, či že ji má v hlavě, ale jedno je jisté - v polovině léta mě překvapila silná obálka a v ní velice pěkné povídání o tom, co u nás bylo v tramském samizdatu. Nepřeháním, když napíšu, že jsem to poprvé přečetla jedním dechem a až teprve podruhé a potřetí si začala něco pamatovat. Teď se to pro mne stalo zdrojem informací v mnohých rozhovorech, které na toto téma vedu, a dá se říci, že jsou základem pro další získávání informací v této mé zálibě.

Vzhledem k tomu, že plno mých kamarádů pátrá po zdroji mých informací a já nejsem lakomá, zjistila jsem, že spousta kamarádů si tento spisek přečetla a ráda by ho měla doma. Podařilo se mi přesvědčit autora, aby jeho studie mohla vyjít v Písmenkách (honorářem se pro něj stala starší čísla Písmenek). Věřím, že i Vám, ač bez hezkých obrázků Peteho se bude toto dílko líbit a stane se základním kamenem pro Vaše znalosti o tramském tisku. V závěru, dílka je výzva, kterou doufám nepřehlédnete a pomůžete kamarádu Vokounovi.

Teď už mi nezbývá nic jiného, než Vám popřát příjemné počtení v Cimbuřově "Značně děravé mapě tramského samizdatu".

Ahoj

Věra

PS: Dvojčíslo jsme doplnili úspěšnými pracemi Trapsavce let dávno minulých. Nové příspěvky se připravují do čísla 5/91 /vyjde co nejdřív/.

ZNAČNĚ DĚRAVÁ MAPA TRAMPSKÉHO SAMIZDATU

Na vysvětlenou ...

Původní verze následujícího blábolu vznikla jako příspěvek do oficiálního tramského měsíčníku INTERTRAMP, který vycházel od ledna do března 1991. Tato revue zanikla dříve, než stačil můj článek vyjít.

V květnu téhož roku se sešli zástupci tramského tisku /vesměs neoficiálního/ a další kamarádi na osadě Kamarád u Jožky Slavíka v Sopotnici. Nejedem z nich o mapu samizdatu projevil zájem.

Proto jsem v červnu usedl k psacímu stroji a text znovu rozepsal. V chvatu, pod tlakem zájmu. Proto ne nejdokonaleji. Oproti předchozí verzi je tato rozšířena o později získané informace. Snad Vám, kamarádi, poslouží stejně dobře, jako kdyby ji vydal ve své nesrovnatelně hezčí typografii INTERTRAMP...

Kdyby chtěl někdo z Vás něco z mého článku použít v tisku, obraťte se prosím na mne. Jsem přesvědčen, že v takovéto podobě si článek nezaslouží širší publicitu, než je strojopisný rozpis. Žádané po dohodě upravím.

Ahoj

Cimbura

Karel Vidimský
Davidkova 2102/93
182 00 Praha 8 - Libeň

Tel: 859 22 79

TRAPSAVEC :

je soutěž, kterou v roce 1971 vymyslela Briggi z Hradce Králové a která existuje dodnes. Trapsavec byl prázkladem setkávání trampů - psavců po zániku oficiálního trampského tisku na přelomu 60. a 70. let s prvním impulsem k vydávání trampského samizdatu i jeho bohatým zdrojem.

Proto považují Briggi za "mámu" psavců posledních dvou desetiletí a hlavně, byť i nepřímou iniciátorku trampského samizdatu. Právě jí patří velký dík za to, že teď, když už se může, je zásluhou Trapsavce ve střední a další generaci kdo by přiložil pero k dílu.

Než se rozepíšu podrobněji o jednotlivých tiskovnách, rád bych předeslal, že všechny vycházely v malých nákladech. Většinou se jednalo jen o několik desítek kusů, kdo se přiblížil stove, byl pomalu velkonakladatelem. Výrazněji překročit toto mezní číslo se podařilo jen několika málo časopisům neperiodikům, snad by se daly na prstech spočítat. V četných případech, zejména u neperiodik, šlo o náklady 7 až 14 průklepů, které psací stroj utáhl na jeden rozpis. Každý kus trampské tiskoviny však koloval ve velkém okruhu kamarádů, čímž se jeho působnost mnohonásobila.

PERODIKA ČILI PLÁTKY

Střední Čechy

V roce 1972, krátce po prvním ročníku Trapsavce vzniká na Brdech občasník DÝM, jehož hlavou byl po 10 let Houla ze Zdic. Jeho šéfredaktorování mělo jen malou, zhruba roční odmlku. V té době redigoval DÝM jeho spoluzakladatel Riki ze Smečky (za svobodna, v době vzniku listu žil v Nižboru na Berounce) se svojí ženou Tapi. Tehdy se oprávněně obávající zesíleného zájmu StB, i tak zůstal jednou z vůdčích osobností časopisu a posléze redakce putovala zpět do Zdic. Z počátečních čtyř výtisků se časopis vypracoval zhruba ke stovkovému nákladu. Množila ho malá armáda strojopisců z různých míst a četly ho tisíce trampů v celém Československu. Třicet čísel výrazně psaveckého plátku (minus vynechaná třináctka, plus nulté číslo a přílohy DÝMOGAN, dvě DÝMOVNICE, SVOJSDÝM, MÁME KOHO ZPÍVAT?, AKUTNÍ BAZAR DÝMU, silvestrovská čísla a podobně) přineslo vedle povídek a básniček reportáže, polemiky, ukázky z děl naší i světové literatury, ukázky ze staršího trampského tisku, písňové texty, novinky ze života v přírodě, z kultury a ze společenství Smečka, jehož byl DÝM "orgánem". Během deseti let existence se vystřídalá dlouhá řada přispěvatelů, z nichž namátkou vybírám Dali, Ilku, Kavče, Kiwi, Hanku, Kolčavu, Kotě, Lovku, Lejdy, Slabošku, Maruš, Mouchu, Petru, Rebel, Skutku, Tapi, Wickie, Akele, Australskýho Sama, Balcara, Buldoka,

Cézara, Cimburu, Česilka, z TO Vlčí skála /dále TOVS/, Čiksi-ku, Feču, Hanse Slabocha, Higihho, Inku, Johnyho ze Smečky /dále S./, Juana Kaymana, Kezatele, Kutlocha, Mária, Marko Proplížáka, Mikiho Ryvolu, Mikiho z TO Winoga /dále TOW/, Munyho, Pifika, Rikiho ze S., Rikiho z TO, Safirová hlava /dále TOSH/, Robina, Rulika, Rešetláka, Seňora, Shortyho ze S., Sinta, Stenlyho, Supa, Wabiho Ryvolu a Wabimatta. Obálky časopisu byly linoryty, později xeroxem množené kresby Skutky, Žabule, Buldoka, Cimbury, Johnkiho, Johnyho ze S., Kinga - Ponky, Luňáka, Pajčuse, Shortyho ze S., Žraloka a dalších kutilů. Přímě s Dýmem souvisí i jedna z postav smečkařské mytologie, šotek Jáchym. Podle legendy navštěvoval ze Zdic všechny rozepisovatele, některého více a některého méně. Měl na svědomí veškeré chyby, omyly a překlipy v časopise. Průkopnické, dlouholeté a příkladné dílo Dýmu inspirovalo řadu dalších trampů k vydávání časopisů.

Přímě na Brdech to bylo rovněž roku 1972 ERDEKÁ LOKÁLKA Marko Proplížáka z Podluh a Munyho z Komárova. Polena příspěvků pod kotel přihazovali Čvachta, Rebel, Tapi, Billy Brawler, Dewi, Limonádový Joe, Pedro a další. Přes tvrdý "konkurenční boj" i Houla a Riki ze S. Dewi dodával ormgem množenému plátku i kreslený humor. Tento rádoby měsíčník vonící

láskou k lesklým rovnoběžkám koleji a legraci, někdy až na hranici divoké recese vycházel po tři roky. V první polovině 80. let se tandem Mamut /pod tímto jménem psávali Marko a Muny do Táborového ohně Mladého světa/ rozhodl LOKÁLKU, už bez přívlastku BRDSKÁ rozjet znovu, ale zůstalo jen u jednoho čísla, kterému vytvořila Skutka hezkou obálku.

Ke dvěma letům činnosti měly za sebou Dým a Brdská lokálka, když nastal nejen v Čechách, ale i na Moravě obrovský boom časopisů s jepičím životem pod heslem "Trampskej autor bez časáku je nemožnej!!!". Překrátkodobost působení byly rozhodně přínosem následující plátky:

CESTY - jediné číslo vydalo v Brně roku 1973 Tapi a Mývala v návaznosti na končícího TULÁKA vydávaného SBO /Povídá se, že tento, dnes znovu vycházející časopis také neměl registraci. Vycházel jako dvouměsíčník v letech 1968 - 73 a vyšlo ho celkem jedenatřicet čísel.

JERABINY Kolčavy a Wanylky z roku 1973 vyšly v Táboře a měly dvě čísla.

DOUPĚ Lišáka z Plzně z roku 1974 vyšlo pouze jednou.

OBŠTASTNÍK je další číslo brňanky Tapi. Vyšel v roce 1974 a druhého čísla jsme se nedočkali.

KLČEK, JARNÍK a VÁNOCE jsou extrémem - mají společnou šéfredaktorku Skutku ze Skutče, rok vydání 1974 a to, že všechny vyšly pouze jednou.

KLEKANICE vyšla dvě čísla v letech 1974 a 1976, tedy před a po vojně šéfredaktora Pifika z Rychnova nad Kněžnou, dnes profesionálního novináře.

NADĚJE z roku 1974 drží rekord mezi jepičími plátky - celá čtyři čísla zredigovali Slim a Jevga z Mostu.

Čtyři čísla časopisu V B B /Vypálená brdská bouda/ a MAGAZÍN V B B vydal v letech 1973 - 74 Robin z Vínoře. Některá čísla ilustroval Buldok. Šéfredaktor a jeho kolektiv - Čvachta, Kavče, Buldok, Johnny ze S. a spol. stvořili časopis plný recese a humoru až jedovatého, vynikající protiváhu uplakaného romantismu a falešného sentimentu, který tou dobou v trampské tvorbě poněkud přebujel.

Bob Zmatkaž z Prahy začal v roce 1974 vydávat časopis Spojených osad hvězd /dále SOH/ PONNY EXPRES. Plátek přinášel psaveckou tvorbu, zpravodajství, a měl ochránářskou rubriku. Jeho přispěvateli byli Čvachta, Aramis, Arne, Brend, Houla, Luňák, Marko, Proplížák, Maugli, Pedro, Rejpal, Rudy a Yerba Bay /psavec, kterého nikdo neznal, jehož příspěvky chodily poštou a který zůstal malou záhadou, i když se obecně má za to, že to byl ve skutečnosti Houla/. Plátek vycházel v letech 1974 - 76, 1978 a 1980, vydáno bylo zhruba 25 čísel. Ponny expres přestal vycházet, protože se Bob Zmatkaž časem začal intenzivně věnovat organizátorské činnosti v pěší turistice, nakonec odešel i z SOH.

V letech 1975 - 76 vydal pražský Kayman /dnes z Českých Budějovic/ pět čísel ob-

časníku osady Vážná známost SNUBÁK. Tento časopis je atypický jednak tím, že je především osadní kronikou na pokračování /psal převážně Kayman, ale i další osadníci/ a za druhé tím, že byl jediným občasníkem, který se systematicky zaměřoval na zprávy a reportáže točící se okolo trampské muziky. Psavecká tvorba je zde zastoupena velice sporadicky, převážně jen dílky osadníků. Kaymanovu působivou grafickou úpravu a rukopisnou typografii /!/: silně poškozují prachšpatná rozmnožovací technika.

Jako další po Dýmu dosáhl vysokého počtu deseti ročníků almanach TOTEM redigovaný pražským trampským písničkářem a psavcem Rešetlákem, který začal vycházet roku 1976. Je to snad jediný časopis té doby, resp. periodický sborník nejlepšího psaného slova bez ohledu na stáří, který byl množen kvalitním kreslením a podobnou reprodukční technikou a má i vysokou grafickou úroveň. Na této se podíleli kreslíři Cimburá, Cvrček, Jerry Kút, Kayman, Kuna, Long z Hochů od Bobří řeky, Max, Milan, Patrick /rovněž z HOBR/, Sibi, Štir, Rapa a řada dalších. Kolážemi i Rešetlák. Díky tiskovým možnostem přinesl Totem i řadu trampských písní s notovým záznamem, který v ostatních plátcích přechoasto chyběl. Písň většinou vybíral a do not precizně prepisoval Long z SOH. Toem přestal vycházet, když se Rešetlák pustil do velmi aktivní práce s dětmi v TOMech, skautsky zaměřených turistických oddílech.

V roce 1976 vydal v Praze tři čísla svého autorského sborníku PRVNÍČKA Johnny ze

S.

V letech 1977 - 78 vyšlo pět čísel VATRY LESNÍ MOUDROSTI redigované Wabimattem z Prahy. Z původně woodcrafterského časopisu se rychle vyvíjí plátek woodcraftersko - trampský. Vatra, zaměřená původně na setonovskou lesní moudrost se časem stává i tribunou vzdoru proti útlaku přírodymilovných hnutí oficiálních mocí. Vedle těchto dvou témat list přináší výběr z naší i světové literatury, v menší míře psaveckou tvorbu a také zpravodajství. Na jeho stránkách našli uplatnění Cipísek ze S. Tapi, Wickie, Česílko z TOVS Grizzly, Logan, Shorty ze S. Tab atd. Na další čísla Vetry Wabimattovi nezbyl čas, protože se spolu s několika dalšími přispěvateli a dalšími trampy a woodcraftery aktivně zapojil v hnutí Charty 77.

Limonádový Joe z Prahy vydával od dubna 1980 do dubna 1982 písmeny abecedy "číslovany" téměř čtrnáctideník O T A - ORBIS TRAMPUS AKTUALIS, který přinášel vedle opravdu pohotového zpravodajství a četných inzerátů retrospektivní výběr psavecké tvorby i z let oficiálních časopisů. Po vyčerpání obsahu abecedy a vydání několika mimořádných čísel časopis zanikl spolu s pražskými slezinami Smečky u kašny na Uhelném trhu, kde byla větší část malého nákladu rozšiřována mezi čtenáře.

V roce 1981 začal Shorty ze S. vydávat svůj autorský časopis OBÁLKA, později další pod jménem AKÁT. V té době však trampoval už sporadicky a i v jeho tvorbě občanská stránka převažovala dost nad

trampskou

Pár týdnů po závěrečném třicátém čísle Houlova Dýmu, v roce 1981 se objevilo jeho volné pokračování. Prvně to bylo tak troch "na divoko" vydané třicáté první číslo Dýmu Humoristy z Hradce Králové. Potom následuje 8 čísel plátku TOULAVEC, který, za Houlovy koordinace, po jednotlivých číslech redigovali Dan ze Svratky /1981/, Houla /1981/, Žába ze Zlína /1981/, Houla /toto číslo vyšlo k Trapsavci 1981 a mělo název pozměněný na TOULPSAVEC/, Dali z Ostravy /1982/, Míky z TOW - Olomouc /1983/, Jolík z Haviřova /1983/ a Strunka a Vokoun z Plzně /ke III. světovému potlachu v roce 1988 ve Švýcarsku/.

Zhruba rok po tom, co vyšel poslední Toulavec, v prosinci 1989 zahynul Houla tragickou smrtí. V posledních letech života prožitých v Rakovníku se věnoval zejména organi-

zátorské a žurnalistické práci související s trampskou a folkovou muzikou. Dlouho zůstanou legendou Houlovy POPORTÝRY z roků 1981 a 1983 - 88, kde se, vždy po národním finále Porty v Plzni, objevovaly názory, které do oficiálního tisku a jiných masmédií nesměly. Právě pro ně byla tato ročenka rozepisována i bez Houlova vědomí nejen příznivci, ale i odpůrci Porty.

SOH se vrátily k vydávání časopisu na sklonku roku 1988. Měsíčník se jmenuje ORLÍ PERO, řídí ho Long z SOH /několik počátečních čísel společně s Pečou/, výborně ilustruje Rebel, později s ní i Majk. Časopis přináší příspěvky z širšího okruhu kamarádů a osadníků SOH, písničky, kreslaný a psaný humor, různé praktické rady od indiánského korálkování až po receptáž Buřty 100x jinak, reminiscenční výběr z tvorby psavců, reportáže, aktuální zpravodajství a drobné klepy.

Východní Čechy

Začátkem roku 1972 začala vycházet RODOKAPSA. Sestavovali ji výlučně ze svých dílek humoristka úsměvu psaného i krasleného Kavče a zdaleka ne vždy fotograf Jerry, manželé z Libeznice a trampové z Českého Ráje. Je to jediný autorský plátek, který vydržel vycházet deset let! Vyšlo ho 17 čísel z nichž většinu Kavče ilustrovala, ručně, každý průklepový výtisk zvlášť.

Juan z Náchoda vydal v letech 1977 a 1980 šest čísel ŽEN-ŠENU, časopisu přinášejícího kromě psavecké tvorby /pravidelně, pouze Baronka a Juan/, ukázky Juanových oblíbených autorů a drobné aktuality. Juanův zájem byl postupně uměřen zájmem StB o činnost jeho domovské T.O. Idaho a jeho psaveckou osamoceností v kraji.

Severní Čechy

Severočeský psavecký almanach ŘÁDKY řízený Bráchou z Chomutova seznamuje s tvorbou Ilky, Jindry, Maruše, Tapi, Cimbury, Fišty Ztracence, Houly, Humoristy, Kazatele, Mazala, Rikyho z TOSH, Řešetláka, Seňora, Stenlyho, Slechtice, Taba a dalších. Mnohastránkový strojopisný paperback doprovázely linoryty Bechyně z Mniška. Přílohou chomutovské kriminálky je po roce a půl, s jarem

1980, čtvrté číslo Řádek posledním.

Téhož roku vychází v Ostrově nad Ohří první číslo HLASU SEVEROZÁPADU, plátku "bojujícího" proti tehdy smečkou z recese hlásané panbrdské teorii /"Brdy jsou všude"/. Jeho druhé číslo z roku 1981 je poslední. Časopis zanikl populační explozí v redakční rodině Česilka z T. O. New Toronto.

Západní Čechy

V Plzni začal s podzimem 1980 vycházet čtvrtletník PAJDA řízený Strunkou a Vokounem. Vedle tvorby psavců přinášel na svých průklepových stránkách reportáže, kulturní a tramské zpravodajství, horolezeckou rubriku, tipy na vandry a různé praktické rady. Jeho přispěvateli byli Jindra, Kavče, Maruše, Smíšek, Akela, Bratránek, Cimbura, Garry, Houla, Kutloch, Livanec, Partigo, Red Twilight, Řešetlák, Seňor a další. Po roce a půl - sedmi číslech v kreslených obálkách většinou překopírovaných na fotodokumentní papír byl časopis pozastaven tvrdým zásahem státní moci.

/Čtenář promine odbočení - Dopajdání plátku Pajda neznamena zdaleka konec činnosti manželů Strunky a Vokouna. Již v době vydávání časopisu vzniklo, díky jejich buldočí vytrvalosti nadměrné píli i nakladatelství Pajda. Bylo to rozhodně nejsilnější samizdato-

vé nakladatelství tramských neperiodik 80. let a zasloužilo by si samostatný článek. Jeho knihy jsou alespoň zmíněny mezi ostatními ve druhé části tohoto vyprávění./

Během národního finále Porty 1981 v Plzni vycházel péčí kamarádů z Prahy a Tábora - Mickie, Česilka z TOVS, Fedi a Shortyho ze S. a dalších jediný samizdatový tramský deník HURÁ. Vycházel jako opozice proti oficiálnímu a ukázněnému Portýru a jiné svazácké a horší propagandě. Všechna tři čísla trojstránky formátu A4 byla vždy vytvořena a rozepsána po koncertech, během jediné noci v sedmdesátikusovém nákladu. Každé nové číslo notně "zahejbal" výstavištěm Ex Plzeň, kde se tehdy ještě celé finále konalo - třítisícovým publikem, muzikanty i pořadateli. Hurá, t byla vlastně první výrazná vzpoura trampů proti tomu, jak byla Porta odváděna od původní myšlenky do cizích služeb. Ča-

sopis vzbudil mnoho sympatií i nevole jak mezi trampy, tak v řadách organizátorů, kapel, novinářů oficiálního tisku atd. Za zmínku stojí, že Hurá se

tehdy dostalo pochvaly Jiřího Černého na stránkách Melodie, zatímco Jupp se k plátku vyjádřil v Táborovém ohni Mladého světa dosti zamítavě.

Jižní Čechy

V roce 1978 začínají tábořské T. O. Minnesota a T. O. Wenonah vydávat občasník STU-DÁNKA, list někdy dost neortodoxní i na dnešní poměry. Přispívali sem Cvrček, Česilko z TOVS, Čolek, Dominik, Feďa, Fex, Hiawatha, Houla, Inka, Jajda, Jira, Kid, Očas, Otík, Pavel, Petříček, Shorty ze S. Smudla, Vrabčák, Wabimatto, Wickie a řada dalších. Tento strojopisný samizdat, vždy vhez-ké obálce z tiskárny, vyšel celkem čtrnáctkrát. V roce 1981 zanikl dílem vinou svateb a stěhování v redakci, dílem vinou všudypřítomného zájmu StB.

Podle své zamilované Blanice pojmenovala v roce 1980 T. O. Černý havran - Pro-tivín svůj časopis VOSÍ ŘEKA, strojopis v obálkách většinou xeroxovaných. Vedle záležitostí

převzatých začal Jupp šéfredaktor žít i tvorbu domácích psavců Billa, Toma, Shortyho, Slupky a dalších. Časopis přežil celé poslední desetiletí totality a dosud ho vyšlo přes čtyřicet čísel.

V letech 1983 až 1986 vyšlo v Českých Budějovicích čtrnáct čísel časopisu JIŽAN. Běda zde zveřejňoval zprávy, rady, reportáže, převzaté články a příspěvky psavců Hanky Hošnedlové, Strunky, Žabky, Fakira, Jožina, Kaymana, Majka, Toma, Wabiho, Ryvolý, Yvese, Zajmana a dalších.

Bechyňští trampové měli svůj list v letech 1986 a 1987. Vyšla ho čtyři přes kopírák ilustrovaná průklepová čísla. Redigoval je a z větší části i napsal i Tom. Časopis se jmenoval BOBR.

Střední Čechy 2:

Prostřednictvím posledně jmenovaných jihočeských plátků jsme se dostali mezi časopisy vznikající z iniciativy další trampské generace. A za těmi se vracím do středních Čech. Začátek tohoto pojednání totiž hovoří o časopisech, které zakládali trampové dnes již střední generace.

V roce 1983 začíná vydávat Daktari z Prahy občasník KAMARÁD. Na rok přerušila vydávání vojna, ale již jako mazák, v roce 1986 vydává Daktari za vydatné spolupráce Frankyho a jeho T. O. Přátelství další čísla. Tento psavecko - zpravodajský plátek vyšel celkem osmkrát a svoji činnost ukončil po Daktariho návratu z vojny.

T. O. Práteleství stála s Doktorim a Benem Mucem /zvaným též Medik/ i při vydání prvního čísla BODLÁKU v roce 1986, potom redakci opustila. Jsou zde ke čtení příspěvky Koblížka, Strunky, Miloše a dalších, práce z Trapeavce let, kdy Bodlák vycházel a pravidelná rubrika Kapitána Kiča. Pro své polemiky a reportáže měl časopis pověst listu bojovného až agresivního. Grafickou úpravou opatřoval časopis výtěšinou Wabi ze Zlína /nikoliv Daněk/. Bodlák dobořil na konci roku 1989, vyšlo ho celkem osm čísel.

Pražský Seladon vydával v roce 1985 pět čísel plátku CAMP. Byl to, podle jeho slov, poklesek, ale znám i časopisy horší. Buď jak buď, na Campu si udělal Seladon praxi.

Ještě v roce 1985 se spojuje s pražskou Uníí Solitario a společně se Smrkem začíná vydávat POUTNÍKA. Pod Smrkovým vedením se ze zprvu ložalního plátku pro pár kamarádů vyvíjí velmi dobrý časopis s širokou čtenářskou i autorskou obcí. Do roku 1987 stačilo vyjít třiatřicet čísel /!/, ve kterých nalezneme příspěvky Cipiska z Unie Solitario, Dřívka, Hanky Hosnedlové, Kavčete, Maruš, Strunky, Škubánka, Tapi, Akely, Bědi Šedivky, Cimbury, Doktorihy, Davyho, Děčka, Fredda, Hoži, Houly, Jerryho Vojína, Ještěra, Johnkiho, Kutlocha, Křečka, Mikiho Ryvola, Rikyho z TOSH, Rešetláka, Seňora, Tlemejše, Dr. Zeliha a řady dalších. Vzestupnou tendenci měla i úprava časopisu, který začínal průklepem a končil v xeroxové podobě s dobrou grafickou úpravou.

Ve stejném období jako Poutník vycházel i xeroxovaný malonákladový čtvrtletník TÝŘOVSKÝ HEROLD, časopis společenství Týřovská legie. Přispívali Dája, Bača, Beňo, Billíček, Dalík, Davy, Dýňa, Směch, Trhač a další. Vycházela zde na pokračování první verze Billíčková comicsu Šeré zjevy, dnes známého z Intertrampa a Interportýru.

Na konci roku 1987 se Poutník a Týřovský herold slučují a vzniká tak velice silná redakce ve složení Davy, Seladon, Smrk a Trhač. Začíná vycházet občasník LETOKRUHY. Autorské okruhy obou plátků se rozrůstají o kamarády všech generací z celých Čech a Moravy, ba i ze zahraničí. Vznikl tak první v Čechách vycházející adekvátní a přitom neepigonský nástupce Dýmu. Navíc jsou xeroxované Letokruhy vybaveny krásnou grafickou úpravou /Martin Beneš, Miki Ryvola, Johnki atd./, které technické a jiné možnosti 70. let nevelmi přály. Zde byla největší bombou laminovaná obalka prvního čísla provedená sůtiskem tří barev na sítotisku, reprodukcijící původní kresbu Marko Čermáka.

Polooficiální cyklostylovaný dvouměsíčník PÍSMENKA začal roku 1989 vydávat Klub Maximalistů v Kolíně. Je to první časopis adresovaný přímo mladým, začínajícím psavcům a rediguje ho dosud Ieta Věra, nynější "ředitelka" Trapsavce. Spolupracují s ní Cais a Profesor.

Morava a Slezsko

Sever:

Hned z počátku velko-nákladový a velmi dobrý plátek! To byl SOSÁK Hanse Slabocha z Hlučína, vycházející takřka ve sto výtiscích, množených or-migem. Tiskl poezii a prózu, jakož i další příspěvky od Il-ky, Kavčete, Kožendy, Lejdy Slaboky, Nemebla, Skutky, Pa-rtyska, Smolačky Dany, Šmudly, Balcara, Balvana, Beldyho, Fre-da, Houly, Johnnyho ze S. Kaza-tele, Marko Proplížáka, Profe-sora, Racka, Rančera, Sinta, Texiho, Újka, Vajgla a řady dalších. Ilustracemi ho zdobili Mikina, Paprsek, Skutka, Bul-dok, Kazatel, Rolf, Tom atd. Přinesl i několik Sintových písní v notách a měl pravidel-nou Houlovu Rubriku. Deset čí-sel Šosáka z let 1974 až 1976 vneslo postupně, díky práci šéfredaktora, noví akordy do staře znějících strun tehdejší psavecké tvorby.

Babička z Hnojníku u Moravského Berona a jeho ka-marádi začali roku 1974 vydávat psavecko - zpravodajský nepravi-delník AHOJ. Jako ilustrační grafiky jsou zde mimo jiné i grafiky později velmi ceněné-ho linorytce Oldy. Ahoj působil do roku 1979 a vyšlo hgo zhruba dvacet čísel.

T. O. Old Zálesák z Ha-vířova - Haile, Sonny, Jim, Pet atd. - vydávala od roku 1975 do roku 1979 každoročně cyklosty-lovaný almanach psavecké tvorby provázený četnými linoryty a jinou grafikou.

V letech 1978 až 1979 vydával Seňor z Rožnova pod Radhoštěm svůj autorský čtvrt-letník KURÝR, který by mohl sloužit jako pomůcka k výuce básnické zkratky. Ilustrátory světlotiskového sborníčku byli Olda a Ren.

Koncem 70. let vydala ostravská Kiwi jediné číslo ča-sopisu CANC.

Miky z TOW Olomouc vy-dával v letech 1979 - 1980 cyk-lostýlovaný občasník Z KRAJE JEČMÍNKA. Vedle zpravodajské rubriky se jednalo převážně o Mikyho autorský plátek, i když několik příspěvků vesměs od Mikyho kamarádů z kraje krá-le Ječmínka - Hané, zde nalez-neme.

V roce 1979 sestavuje Seňor z Rožnova pod Radhoštěm spolu s T. O. Old Zálesák, re-dakcí Ahoje, T. O. Wampir's a s dalšími kamarády časem vel-mi proměnlivou redakční radu. Rokem 1980, resp. již nultým číslem na konci roku 1979, za-číná slavných pět let SEM - TA-Mu. Náklad tohoto převážně cyk-lostýlovaného čtvrtletníku vy-soko překračoval stovku /první případ po Dýmu/. Sem - Tam sdružil velkou skupinu psavců z Čech a Moravy. Za všechny" Dali, Hanka, Kavče, Kuře, Lov-ka, Maruš, Petra, Strunka, Ake-la, Arnošt, Lézar, Cimbura, Če-sílko z TOVS, Houla, Děčko, Hans Slaboch, Hugo, Inka, Ivn, Johnki, Johnny ze S., Kazatel,

Kutloch, Ládinek, Pedro, Riky z TOSH, Řešetlák, Talďy a Viki. Jako první, a včetně oficiálních trampských časopisů dosud jediný, ve větší míře spolupracuje i se slovenskými trampingy. Z psavců vybírám Nonu, Peyotla, Blana, Lexa, Otlaka, Sigeru, Tima, Wobiho. Ilustracemi jsou většinou linoryty /v některých i čtyřbarevný soutisk!/, ale i perokresby a jiné grafické techniky a fotografie, které se dostávaly do časopisu zpočátku na fotodokumentu, xerokopiích a i tištěné, díky několika kamarádům, kteří pracovali v tiskárnách. Na grafické výzdobě časopisu se podíleli z Čech a Moravy Kavče, Poty, Amo, Cipisek z Rožnova, Inka, Johnki, Major, Olda, Pet, Rolf a další. Ze Slováků vybírám Kajů, Dolfa, Janka, Lexa, Lučana, Klinca a Miriho Búrliváka. Vedle psanecské tvorby Sem - Tam uváděl i historii spřízněných českých písniček s notovým záznamem, rozhovory, diskuse,

reportáže a bohaté zpravodajství z celého Československa, někdy i ze zahraničí... I éra Sem - Tamu končí nevitáným zásahem StB.

Nepolepšitelný Seňor takřka okamžitě navazuje na přervané tradice Sem - Tamu novým, opatrněji šířeným TAM - TAMEM, vycházejícím v nižším nákladu opět čtvrtletně. Tam - tam si bohužel již neudržel celý autorský okruh předchozího plátku - těžko se navazuje na tradici jednoho z nejlepších časopisů, které kdy trampský samizdat měl... Velkou zásluhou Tam - tamu je však, že jako první zveřejnil na pokračování celý cyklus povídek Wabiho Ryvolý, do té doby bez návaznosti roztroušený po různých plátcích. Vydáváná Tam - tamu ukončil Seňor v roce 1989 s listopadovou revolucí ve víře ve spolupráci s oficiálním trampským tiskem.

Jih:

Zhruba dva roky před Seňorovým Kurýrem začal vydávat časopis téhož názvu Patrick v Jihlavě. Časopisy neměly žádnou spojitost, shoda názvů je náhodná, stejný nápad dvou lidí, kteří se navzájem neznají. Takové případy se staly vícekrát, docházelo k nim i v éře oficiálního trampského tisku 60. let. Kurýr Patricka z Jihlavy byl literární a zpravodajský časopis s příspěvky Belgie, Ama, Arnyho, Čmoudyho, Fišty Ztracence, Haileiho, Hrocha, Shortyho z T. O. Hvězda severu, Sonnyho a dalších. Přinášel i písničky s notovým záznamem.

Graficky ho skvěle vypravoval psavec a písničkář Patrick. Sedmé číslo je poslední. Třicetiletá činnost končí okolo poloviny roku 1977, potom, co o časopis projevila dosti výrazně zájem StB. Shodou okolností je i tento Kurýr množen světlotiskem a o třetím trampském světlotiskovém časopisu nevím.

V roce 1981 vydal v Brně Sup první a zároveň poslední číslo časopisu HERMELÍN. Otisk v něm tvorbu Čity, Kavčete, Lovky, Cézara, Mikyho z TOW, Seňora a dalších.

NÁŠ SVĚT se jmenoval časopis, jehož 4 čísla vydali v Hodoníně Ike a Tom Sawyer v letech 1981 a 1982. Čtenářům byly nabídnuty práce Maruš, Tapi, Terezy, Jima, Loba, Otlaka, Sinta a dalších.

Na předchozí plátek navázal TULÁK Monta z Uherského Brodu, vydávaný v letech 1982 a 1983. Časopis od prvopočátku zápasil s nedostatkem příspěvků a jeho život do deseti čísel prodloužilo jen to, že mu Vokoun přenechal příspěvky, které nestačil otisknout v časopisu Pajda. Plátek byl množen průklepem, kreslené obálky se tiskly na ormigu.

K časopisům jihu jižní Moravy na počátku 80. let patří ještě JIŽANSKÉ LISTY, pravděpodobně jen krátce vydávané parťou okolo Loba z Veselí na Moravě.

Potom, co ukončil svoji činnost Dým, vzniká roku 1982 v Brně s myšlenkou návaznosti na tradici "orgánu" Smečky občasník UHLÍK. Redakční trojúhelník Tapi - Fenik - Riki se zcela nečekaně potýká s problé-

mem nedostatkem příspěvků. Z tohoto důvodu je čtvrté číslo z roku 1983 číslem posledním.

Psavecko - diskusní nepravdivník ŠMATLAVÚ STOPÚ začal vydávat Ještěr, z počátku ve spolupráci s Balounem, ve Zlíně roku 1984. List přináší řadu prací z ročníků Trapsavce v době, kdy vycházel a komentuje dění okolo něj. Otiskuje další dobře vybíranou psaveckou tvorbu, celý cyklus Wabiho povídek včetně spojovacího textu a tiskne zprávy zejména ve zlínském regionu. Na stránkách Šmatlavé stopy probíhaly diskuse na témata trampska i jinak, zejména do folkové oblasti mířící. V nich se nejen potkává, ale i střetává /a někdy zbytečně/ celá plejáda trampských i ne trampských autorů a osobností posledního desetiletí. Šmatlavka měla jedenáct čísel tištěných převážně cyklostylem, ale i strojopisných a xeroxovaných. Ke konci 80. let vycházela stále řidčeji, až nevyšmatlala vůbec. Největší podíl na tom má zřejmě to, že Ještěr nenalezl v kraji vytrvalého spolupracovníka a jeho rodina se během let rozrůstala.

kroužku. Z něj znám pouze jméno jedné členky - Adriana.

Ve stabilní obálce, linořytu, zobrazujícím mohyly R. M. Štefánika na Bradle, vydává od roku 1983 snad až doposud ročenku BRA - LO Smrťo z Brezovej pod Bradlom. Je to výběr psavecké tvorby z celé federace, autorů především samizdatových, ale i ze staršího oficiálního trampského tisku.

Skoro na konci samizdatové éry, v červenci 1989, začíná vycházet SEVERKA, jejímž šéfredaktorem je Moodok z Martina. Po revoluci se časopis oficializoval a dodnes patří k nejlepším vycházejícím. Poměrně velká redakční rada - Dilly, Jačko, Janka, Korditko, Majka, Texi, Walden a Yetti - je z různých koutů Slovenska.

Východ:

Asi dvouleté trvání měl košický EŠUS, který od roku 1981 vytvářela redakční rada ve složení Korditko, Mary, Hučůl, Cencůl, Davy. Tohoto psaveckého plátku vyšlo pět čísel.

Časopis TULÁK, již čtvrtý toho jména v tomto přehledu, začaly vydávat roku 1986 T. O. Zaviate stopy a T. O. Red Lake, obě z Prešova. Plátek otiskl dílka slovenských psavců Adrianý, Červíka, Dučka, Eda, Gabeho, Smeja, Števa, Živana a dalších, z české psavecké tvorby Balcara, Řešetláka a jiných autorů. Časopisu vyšlo zhruba pět čísel.

S L O V E N S K O

Jak vyplývá z předchozího textu, styky mezi slovenským a českomoravským trampstvem nebyly obecně nikterak přebujelé a proto je i české povědomí o slovenském trampském samizdatu nepatrné. Přesto několik ukázek:

Západ:

Dva časopisy vydávaly, postupně za sebou, spojenými silami T. O. Anita a T. O. New Gate.

Prvním z nich byl v letech 1978 až 1980 TULÁK, strojopisný samizdat, doprovázený linoryty. Jde o časopis převážně informativní a reportážní, psaveckou tvorbu publikující okrajově.

Druhá pak byla cyklostylovaná ročenka SALOON, vydávaná při stejnojmenné výtvarné, psavecké a hudební soutěži, kterou pořádala ve svém campu na Čavoji T. O. Anita - Bojice. Zatímco Tulák se vedle soutěže zabýval i dalšími záležitostmi, je Saloon zaměřen výhradně k ní. Přináší vždy reportáž o ložském ročníku a jeho výsledky, oceněné psavecké práce /i české/ a trampské písničky, kreslaný humor a linoryty. Náklad Saloonu, který vycházel v letech 1981 - 1986 vysoko převyšoval stovku.

Oba tyto časopisy jsou spojeny, vedle soutěže, především osobností vynikajícího grafika, linorytce Dolfa z T. O. New Gate, který dával oběma ča-

sopisům pohlednou tvář. Na obálkách Saloonu publikoval linoryty ve dvou až čtyřbarevném soutisku! /Jeho práce známe např i ze Sem - tamu/.

Nitranští bratři Špaky a Siger, silně ovlivnění četbou Dýmu a Sem - tamu, vymysleli v roce 1980 výrazně psavecký ZVITOK. Do občasniku přispívali Nona, Peyotl, Veverka, Bludný Hobo, Boris, Cencúl, Ego, Fascikel, Flauta, Otlak, Ruman, Šestro, Penco, Wobi a další. Český Lovka, Cimbura, Houla, oběma jazyky Señor. Tente průklepem množený mnohastránkový časopis se dočkal pouze tří čísel. Zanikl v roce 1981 - velké naděje do něj vkládané zbořil Sigerův odchod na vojnu a Špakyho odklon od trampinku.

Jako příloha ke vstupence na stejnojmenné trampské hudební večery začal v Bratislavě roku 1982 vycházet polooфициální, cyklostylem nebo origem množený trampsko - hudební plátek PAGODA. Jako jeho zvláštní příloha vyšla HISTORIE BRATISLAVSKÉHO TRAMPINKU. Do časopisu přispívali Klinec, Timo, Lexo, Otlak, Wobi a další. Mezi kamarády se dostala čtyřčíslná, páté bylo organizací SZM, která byla garantem pořadů, zabaveno pod záminkou jakési nevhodnosti v obsahu. Tím končí nejen časopis, ale i pořady, které mu daly jméno.

Rovněž v Bratislavě roku 1983 vyšla dvě či tři čísla pohledného xeroxovaného plátku SLAMIHA. Časopis zanikl snad ještě téhož roku, údajně názorovým rozchodem redakčního

NEPERIODIKA ČILI "KNÍHY"

To byla na časopisech nezávislá oblast samizdatu, i když ne jeden dobrý člověk a ne jeden psací stroj i jiná mašinka dělali jak časopis, tak záležitosti jednorázové. Zvu vás tedy na malý vandr neperiodickým samizdatem.

Dříve než vyrazíme, dlužno ještě poznamenat, že drtivá většina neperiodik není vůbec značena nakladatelem /často je to jejich autor/ a mnohdy ani rokem a místem vydání. Najdeme - li v některých napsáno, že je vydalo Soukromé nakladatelství krásné trampské literatury, Úlet, Tuláckej obzor nebo edice Výprodej mozků, Vzkradené, Chromovaný vidle a podobně, jedná se povětšinou o nezávaznou recesi. Proto uvedu neperiodika bez bibliografických údajů.

Předem vyjmenuji alespoň některé kamarády, kteří se prací s neperiodickým samizdatem hodně zabývali: Bowle z T. S. Hledači /Praha/, Briggi ze Smečky /Hradec Králové/, Kavče ze Smečky /Libeznice/, Lovka /Pardubice/, Později Vrchlabí/, Ruka ze Smečky /Sezimovo Ústí/, Strunka z T. O. Suché studánky /Plzeň/, Tapi ze Smečky /Brno/, Wickie ze Smečky /Praha/, Akela z Ornitologické letecké peruti /Plzeň/, Bílý Pedro ze Senior Clubu /Praha/, Bludný Hobo z T. O. Anita

/Bojnice/, Buldok ze Smečky /Tišnov u Brna/, BURbik ze Smečky /Sezimovo Ústí/, Cimbura z T. O. Forty Miles /Praha/, Česílko z T. O. Vlčí skála /Praha/, Houla ze Smečky /Zdice, později Rakovník/, Humorista /Hradec Králové/, Inka z T. O. Wenonah /Jistebnice, později Opařany/, Jack ze Smečky /Závrchy, později Náchod/, Johnki z T. O. Wampir's /Haviřov/, Johnny ze Smečky /Holeček je všude doma/, Johnny z T. O. Modrá želva /Humpolec/, Kayman /Praha/, Klinec z T. O. Dalton /Martin/, Lochness z T. O. Černý totém /Praha/, Long ze Spojených osad Hvězd /Praha/, Miki Ryvola z T. O. Zlatý klíč /Kladno/, Pastor ze Šumavské legie /Vimperk/, Patrick /Jihlava/, Riki ze Smečky /Brno/, Robin ze Smečky /Vinoř/, Řešetlák z T. S. Hledači /Praha/, Shorty ze Smečky /Kladno, později Praha/, Smrk z Unie Solitario /Praha/, Stenly /Haviřov/, Viki z T. O. Wampir's /Orlová/, Vokoun z T. O. Suché studánky /Plzeň/, Wabimatto z R. K. Mawaden /Praha/, Windy Bill T. U. Forty Mile /Hlinsko v Čechách/, Miloš Zárybnický /Praha/, a dlouhá řada dalších, kteří věci vymýšleli, psali, rozepisovali, tiskli, kompletovali a vyráběli z nich převážně sešity, ale vzácněji i vázané knihy a rozšiřovali je mezi trampy.

Poesie:

Básničky psala celá řada trampů, ale zdaleka ne všechny napsané rýmy a verše měly blízko k opravdové poesii. Svazeků básní je velmi mnoho a poměrně dost je i těch dobrých. Z nich jsem udělal následující výběr:

Houlový TAKYBÁSNĚ a druhá sbírka SKOROPoesie A TAKYTEXTY se staly, spolu s jeho ostatní poesií podkladem k autorskému výběru PŘEŽITKY, který Houla uspořádal v listopadu 1989, krátce před svou smrtí, a vydal jako vázanou knížku. Druhý výbor Houlový poesie, NAROZEN V ČECHÁCH, ke smutečce v únoru 1990 redigoval Vokoun. Světlotisková brožura SRDCEM TULÁKA přináší Patrickovu trampskou epiku, výjimku mezi převážně lyrickou tvorbou psavců, v hezké autorově grafické úpravě. Sumář poesie Hanky Hosnedlové AKUPRESURA SRDCE doprovází sbírka ex libris linorytce Peta. Civilní a přesto trampským pohledem na svět vonící jsou Jindřiny sbírky PYKO-LIHA 90 a VELKOMĚSTO. Totéž platí i, o sbíre Dalj JEN TAK (CO LÉTO DALO). KVĚTY POESIE Johnnyho ze S. jsou oproti tomu sbírkou parodující básnický styl různých trampských psavců ve variacích na téma říkanky Pec nám spadla. Johnny ze S. společně s Hansem Šlabochem napsali dvojsbírku JOHNNYHO BAL-ZÁM A hansova rasovna. přes ironizující název jsou to zdařilé, vážně míněné básně. Kutlochovy DOTEKY NA SLUNEČNÍ STRANĚ SRDCE /xeroxem namnožená

vázaná kniha s ilustracemi od Smiška/ se staly základem sbírky Chvíle zvaná naděje, která kutlochovi vyšla pod občanským jménem Jaroslav Šlejmar v prosinci 1989 v Mladé frontě /edice Ladění/. Dobří vzorek Lovčiny poesie mistrovské zkratky přináší postupně vydávaná trojsešitová sbírka CHVÍLE TÍCHA. Petřina rozsáhlá báseň ABECEDA TULÁKŮ po zásluze vyšla v samostatném sešitě. Spojením veršů a básnických próz je Řešetlákova sbírka NĚKOLIK VĚT A VERŠŮ, xeroxovaný sešit s ilustracemi Jerryho Kůta. Dvě sbírky velmi moderní poesie CHACHAR II napsali Stenly a Kazatel. Trampskou místnou, ale i filozofickou poezií s politickým podtextem přináší Wabimattův cyklus VEDŘINY. Na křídovém papíře vyšla společná sbírka manželů Jindry a Ivoše z Plzně a jejich básnického otce Jacka ze Závrců ZVONIČKA. Tuto mezi samizdatem bibliofilii doprovází Jackovy na pohled jednoduché, ale dokonalé grafiky. Shorty ze S. vydal BŘEZNOVÉ POKLESKY a několik dalších drobných sbírek svých více či méně trampských veršů. Posléze sestavil a uspořádal rozsáhlou vázanou antologii poesie POHLED NA OKRAJVOU TRAMPSKOU TVORBU. Vybral do ní básně Jindry, Klokana, Kotěte, Soni, Tapi, Wické, Zrzka, Žeže, Česilka z TOVS, Fedi, Fexe, Gerryho, Houly, Inky, Ivoše, Kazatele, Kutlocha, Pavla, Řešetláka, Seňora, Wabimatta a Žistěna. Na Slovenskuvim jen o mnohoautorské antologii NA VANDROCH, která vyšla v návaznosti na zrušenou trampskou rubriku Pod modrou oblohou v deníku Eud v roce 1974.

Próza:

Tramprská / prozaická tvorba měla méně pisatelů než posie 'a jen několik jich opravdu vyniklo. V samizdatu se prezentovala, ostatně jako vždycky, především sbírkami povídek a novelistikou, i když to nebylo univerzálním pravidlem. Výběr zde:

Z tvorby autorů předsamizdatové generace vyšly v prvovýdání tituly KEČUP TOM A PES VORČESTR - sbírka humoristických povídek Mikiho Ryvolý s výbornými ilustracemi od Johnkiho a dvě povídkové sbírky Wabiho Ryvolý PODIVNEJ VEEKEND a LÉTO V ŠEDEJCH KOPCÍCH, obě s atmosféru dokreslujícími ilustracemi zlatoklíčáka druhé generace Martina Beneše. Stejně jako ve Wabiho povídkách se objevuje prvek fantaskna v Houlových povídkových sbírkách HOVG-RY H a NABÍDKA NEVŠEDNÍHO DNE. Povídkovou tvorbu přinesl i Cimburův sešit VOBÝČEJNÝ VANDRY A PROBRANÝ SPISY. Památce kamaráda Mogula věnoval Kayman, vlastně taky předsamizdatový autor, svoji fejtonisticko - esejistickou sbírku POVÍDÁNÍ O PSECH A LIDECH. Velký talent básničky nezapřela Tapi ani ve své poetické novele BÁSNÍCI JSOU TAKY LIDI. Svůj poněkud zlomyslný a přesto křehký a milý humor uplatnila v šesti samostatně vydaných drobných novelách. Jmenují se OBLÁČEK, POKLIČKA A SPOL, POKLIČKA A SPOL. II ANEB KAŇON SAMÉ ŽABY, DOBRĚ DOMLUVENÝ VANDR, NOC NA STRÁŽNĚ HOŘE a DNES VE SKAL-KOVÉM LESE. Většinu jich ilust-

rovala autorka sama, dobře domluvený vandr doprovodil v prvním vydání výbornými humornými a moderními ilustracemi Štír. /Za ymínku stojí i její dvou- dílná knížečka kresleného humoru DNES ČEPUJE KAVČE A TOM, která byla kopírována ručním prokreslováním a xeroxovaný výběr jejich kreslených vtipů HUMORESKA I./ Společně s Robinem a Buldokem napsala Kavče dvou- dílný úlet plný potřeštěného humoru pod názvem CIGGY, který patří, díky dlouholetému rozepisování, mezi nejrozšířenější průklepová neperiodika, první vydání obou dílů ilustroval Buldok. Ten, společně s Johnym ze S. stvořil dvě arcidíla: VYKŘIČNÍK - spubor satirických medailonků některých kamarádů ze Smečky, který přes svůj vynikající humor rozesměje zřejmě především zasvěcené. NOU - VELA pseudotrampský humoristický nesmysl, rozsahem drobnější román, který se rovněž, jako Ciggi, dočkal i rozpisů, o kterých autoři nevěděli. Dvě vydání byla ilustrovaná: prvně spoluautorem Johnym, později Cimburou. Johnny ze S. sám se jako prozaik uplatnil sešitem MAMA A TÁTA, který je napsán s humorem daleko komornějším, než divokosti vytvořené s Buldokem. ČTVEŘICE TRAMPSKÝCH POHÁDEK bylo Řešetlákovo pohádkové čtení pro dospělé trampstvo, jehož první vydání s úsměvem ilustroval Marko Čermák. Ve druhém Řešetlák jednu pohádku přidal. Zcela atypickým úkazem je sbírka pohádek pro trampské děti. Pod názvem z POHÁDKY DO POHÁDKY ji z prací řady psavců uspořádali Ruka a Burbík.

Sborníky:

Proza a poezie se setkávaly na stránkách sborníků vítězných prací psaveckých soutěží. Nejznámější z nich byly (případně jsou) Trapsavec + pořádala Briggs, později Belmondo a Vita, dnes Teta Věra, Brdský pražec - pořádala redakce Brdské lokálky, Šosák - pořádala T. O. Slaboši, hlavou soutěže byl osadník Hans Slaboch, O dřevěnou hubu a totem - pořádala T. O. Estacádo, hlavou soutěže byl Señor, Besídka s Dráculou - soutěž hororů požádala T. O. Z. Krtci, hlavou soutěže byl Krtek Šeredák. Zdaleka ne všechny ročníky všech soutěží se dočkaly sborníčku. Ne zcela všechny sborníky těchto soutěží vyšly zcela neoficiálně. Převážná část těch, které vyšly, ale samizdat byla.

Příručky a pod.:

Samizdat, řekněme populárně - naučný měl v rámci problematiky trampingu záběr dosti široký, jak dokazuje následující výběr:

Dvousetšitový TRAMPING A ZÁKONY /příručka plus dodatky/ zpracovala v roce 1979 Wickie s kolektivem. Tato příručka zákonného vzdoru proti totalitnímu systému došla po zásluze velké obliby a byla hojně rozepisována a to i pod kýmsi změněným názvem RUKOVĚŤ ČESKÉHO TRAMPA. Neilustrovaný MALÝ ZÁLESÁCKÝ HERBAŘ představuje nejzákladnější léčivé a jedlé rostliny. Z odborné literatury je vybral a na sobě vyzkoušel Livanec. Humoristová MALÁ GALERIE TRAMPŮ je tak

trochu z legrace a tak trochu vážně napsané rozřídění druhu "homo trampus". Úsměv vzbuzuje i hojně množený JAZYK A TRAMPING, který byl kdysi částečně publikován v Táborovém ohni MS. Pro poučení i pobavení kamarádů ho vypracoval Sint na podkladě své diplomové práce o trampském slangu, která se později stala jedním z pramenů Hubáčkova Malého slovníku českých slangů, vydaného roku 1988 ostravským Profilem. Český vyšel na Slovensku NÁSTIN HISTORIE TRAMPSKÉHO TISKU od jihlavského Šveta. Spisek se zabývá především tiskem oficiálním. Další tři tituly ze Slovenska jsou již ve slovenštině. HRÝ NA PESTRÝ ŽIVOT jsou velice praktickou příručkou soutěží, kterými lze pobavit nejen na potlachu. Sestavil je se svými kamarády Miri Búrlivák, kterého podezřívám i z autorství vtipných, leč nepodepsaných ilustrací. Klincova TULAVÁ KRV je historickou studií o kořenech trampingu ve světě a jeho vývoji zejména na Slovensku. Autor ji doprovodil vlastními ilustracemi a vyšla v relativně velkém nákladu. Prostřednictvím svého příbuzného Tima z T.O. Ondatry se dostal mezi trampy vědec Dr. Arne B. Mann. Shromáždil materiál a napsal pojednání OBRADY PRÍJÍMANIA NOVÝCH ČLENŮ DO T.O. V roce 1985 vyšlo v odborné publikaci Čas života, ale to bylo až tři roky po samizdatovém vydání.

Reedice:

Vedle dílek, která měla v samizdatu své prvovýdání je přebírána i trampská literatura starších a téměř nedostupných vydání.

Snad nejstarší reedovaný titul byl z roku 1931 - Mucha, Horný, Mihule: DUŠE TRAMPA, dílko snažící se charakterizovat prozaickou formou trampské hnutí, které působí poněkud rozpačitým dojmem. Ze stejné doby bude pravděpodobně i kratší próza Gézy Včeličky INDIÁNSKÁ KRČMA. Samozřejmě se mnohokrát, a pro velký stránkový rozsah vždy v minimálních nákladech, obyčejně na xeroxu a podobně, reedovaly DĚJINY TRAMPINGU Boba Hurikána i jeho další kniha TRAMPSKÉ SKAZKY. V mamuti reedici malooftsetem (!) vyšla jiná knížka o historii trampingu, ODLESKY TÁBORŮ A OHŮ levicově orientovaného old trampa Rudana Nohy. Odlesky byly převzaty ze zájmového nákladu vydaného v roce 1969. Několika samizdatových reedií se dočkala i antologie trampských autorů POTLACH, kterou sestavil Honza Vyčítal a oficiálně vyšla roku 1969. Samizdatem byla vydána i knížka Jaroslava Vejvody JAK ZAPÁLIT MODRÝ DŘEVO, kterou vydali čeští trampové v Basileji roku 1975 a do republiky je ze Švýcarska propašoval Miki Ryvola. Je to velice dobře napsaná rámcová povídka, vyprávění jednotlivých trampů - emigrantů, kteří se sešli okolo jednoho ohně. Knižka nese stejně nostalgickou náladu jako její název.

Z příruček se čas od času kopirovaly různou technikou př. Elstnerovy UZLY A LASO vydané naposledy roku 1969.

Pisníky:

70. a 80. léta nepřála ani zpěvu a i zde dělal samiz-

dat co mohl. Vzhledem k omezeným možnostem neměla většina písničků noty. Právě proto si zaslouží ty s notovým záznamem být jmenovány jako první: V Praze vycházela edice PÍSNIČKY PARDŮ, která ve svých pěti sešitech představila písničkářku Lišku, písničkáře Jana Nedvěda a Řešetláka a předvedla ukázky z repertoáru skupin 20. míle /Ivan Jozísek a Karel Hrubý/ a Hop - Trop /Huberták, Johnson, Samson, Šroub/. Edici ilustrovala Liška. Dalším pražským zpěvníkem je četnými autory ilustrovaný OSADNÍ ZPĚVNÍK T. O. BLACK BUFFALOES a H. O. CESTÁŘI z tvorby Fannyho, Octana, Řešetláka a jejich spoluautorů. Polooфициálně vyšly v Plzni PÍSNIČKY OSADY KOMARŮ, představující především Bědu Sedifku. Ilustrovali Bonny a Miki Ryvola. Havičovská T. O. Wampir's vydala dva sešity písniček bří. Ryvolů pod názvem HOBOUSÁRNÍ I a II a zpěvníček TRAMPSKÉ PÍSNIČKY JOŽKY SLAVÍKA. Všechny tři ilustroval osadník Johnki. Na Moravě vyšel rovněž zpěvník Wabiho Daňka POSLEDNÍ VAGON. Ze Slovenska jsou TRAMPSKÉ PESNIČKY T. O. DALTON, představující povětšinou tvorbu Klinca a TRAMPSKÉ PESNIČKY T. O. NEW GATE převážně s Bichovou tvorbou.

Vedle těchto a dalších zpěvníků vyšlých samizdatem se podařilo vydat polooфициální cestou zpěvníky některých skupin známých nejen od ohnů, ale i z jevišť klubů a větších pódii. Za všechny jmenuji Hop - Trop - Kladno, Jitro - Praha, Karabinu - Brno, Krakatit - Ústí n/L, Nezmarný - Č. Rudějovice, Ozvěnu - Brno, Faběrky - Praha, Pacifik - Praha, Příboj - Brno, Roháče - Lohet n/O, Sklepy - Plzeň, Stopu

a Wanailon - Brno.

Drobné textové sborníky bez not, často i bez akordů, čerpaly jak ze současné tvorby, tak i z dílny trampských klasiků. Byla jich nespočetná řada, kterou nelze postihnout. Právě proto jmenuji jen tři, významné svojí značnou obsáhlostí ale i velkým nákladem: Miki Ryvola - ZEMĚ TŘÍ SLUNCÍ, Wabi Ryvola - CO VŠECHNO VÍTR SVÁL, Žalman - PÍSNĚ MARNEJCH PĚŠÁKŮ.

Trocha jinak:

Protože nejen vaidrem živ je tramp, opisovali trampové i další literaturu, která se jim líbila a v knihkupectvích si ji koupit nemohli.

Pravděpodobně nejstarším autorem v redakci byl Josef Václav Sládek, konkrétně sbírka NA HROBECH INDIÁNSKÝCH. Naposledy oficiálně vyšla v roce 1951 doprovázena indiánským cyklem Mikoláše Alše. Strojo-pisný samizdat má hezkou xeroxovanou obálku od Zabule. Velké obliby dosáhl, snad díky recitaci Mirka Kovaříka na Porčách, Václav Hrabě. Obě jeho sbírky, STOP TIME a BLUES V MODŘE A BÍLE, byly vydávány čas od času v malých nákladech. Dalším autorem velice blízkým trampům je Ota Pavel. Z jeho tvorby vyšel v samizdatu několikrát triptich povídek JAK ŠEL TÁTA A FRIKOU, BĚH PRAKOU, PRASE NEBUDE. První dvě nebyly dosud oficiálně publikovány /možná po revoluci časopisecky/ a třetí knižně pouze po vydání Smrti krásných srnců z roku 1969 /po revoluci časopisecky/.

Tento titul nás zavádí na přelom 70 a 80 let, kdy někteří trampští vydavatelé a jejich spolupracovníci stíhání zájmem StB /viz povídání o časopisech/ hledali radu a pomoc našli ji v disidentských kruzích. Díky těmto kamarádům pronikla mezi trampy i literatura autorů jako je Egon Bondy, Václav Černý, Václav Havel, Jaroslav Hutka, Oldřich Janota, Karel Kryl, Vladimír Merta, Oldřich Mikulášek, Jaroslav Seifert, Jan Skácel, Karel Šiktanc, Pavel Šrut, Ivan Wernisch a řada dalších. Tato editorská činnost však zůstala vždy na okraji trampského samizdatu spíše jako doplňková četba pro užší kruh intelektuálněji založených čtenářů a proto považují tuto zmínku za dostačující.

A zase jinak

Svébytnou kapitolu samizdatu představuje tvorba grafiků a fotografů uplatňovaná v samostatných nebo kombinovaných publikacích s velmi výraznou rolí vizuální estetiky.

Mám tím na mysli například sborníčky kresleného humoru ze soutěže "O placku smíchu", pořádané již přes deset let T.O. Wampir's, které doprovázely všechny ročníky, almanach ke 30. výročí T.O. Zlatý klíč, bohatý krásnou grafikou, fotografiemi i četbou, a mnoho dalších vzpomínkových a podobných sešitů, brožur i knížek. Dále pak celou řadu trampských kalendářů vydávaných po mnoho let řadou osad a společenství v celé republice. Nejznámější jsou kalendáře T. O. Černý totem

- Praha, Tramp Clubu - Praha, T. O. Modrá Želva - Humpolec, Senior Clubu - Praha, Tramp Clubu - Praha a T. O. Wampir's, samozřejmě i různé pohlednice a jiný korespondenční materiál, jakož i nejrůznější oznámení, pamětní listy,

vzácně i plakáty, samolepky a podobné publikace.

Snad nejvýznamější osobností posledně jmenovaných oborů je grafik - sitotiskař Windy Bill. Myslím si ale, že toto povídání by už bylo z úplně jiné bečky...

Zdaleka ne všechno o čem by se mělo hovořit je obsaženo v tomto článku. Ale i tato "značně drahá mapa" -, kterou mi laskavě pomohli sestavit kamarádi Vokoun a Řešetlák, čerpající z našich archivů, prozrazuje nepřebornost tramského samizdatu. Spojoval trampy a dával jim radost v dobách, kdy byl jejich oficiální tisk umlčen. Přemostil tak rokli téměř dvaceti let mezi oficiálním tramským tiskem let 60. a 90. Nezaslouží si, aby byl zapomenut.

Praha, 13.června 91

P o z n á m k a :

Na mnohem podrobnější studium o tramských časopisech, než jste si přečetli v tomto článku, pracuje již více než rok kamarád Vokoun z T.O.Suché studánky. Jeho práce zahrnuje léta 1965 až 1989. Všem čtenářům bude velice vděčný za jakékoliv informace o méně známých publikacích. Kdo můžete tyto poskytnout, učiňte tak na jeho adresu:
Ing. Petr NÁHLÍK, Plzeňská cesta 59, Plzeň, PSČ 317 02
telefon domů: 019/42 319

ŠAKAL VÁLEČNÍK

Jedno ráno, když se Šakal probudil, zmocnil se ho zvláštní pocit. Jeho instinkt, vypěstovaný dlouhým pobytem v podtroseckých pralesích mu říkal, že není všechno v pořádku, a že ho dneska čekají nepříjemné věci. Navíc ho bolela hlava a jeho pes Snítko nebyl k sehnání. Šakal vylezl počtžřech z jeskyňky, protáhl se a vzkročil k Podkosti. Obloha byla šedivá a zamračená a každou chvíli se zdálo, že začne pršet. Šakal se krčil v maskáčích a než přešel louky v Prokopském údolí, začalo drobně mžít.

"Máte tu dopis, trampe", řekl pan Habrůvek ze stánku na Kosti a podával mu listek. Šakal ho nechápavě rozbalil a četl: "U nás dneska vodpoledne. Šakale! Posílám ti pozdrav a doporučení. Já sem chyt sumce u nás v potoce mám ho v chlívků. Přidu si pro něj v neděli ježto nejsem na prkeňáku tam je moc lidí samej hlahol šlapaly mi na hlavu, tak sem v Jinolicích tam je bliž vícep. Kup mi buráky až budeš kolem hoť mi je biďlim třetí rákos zleva zvonek tamtéž. Tvůj Poklička vodník amatér".

Šakalovi zazářily oči. "Pane Habrůvek, až přijdou kluci z osady, ať jdou ke mně, budu mít k večeři sumce". "Dobře, já jim to vyřídím", odpověděl pan Habrůvek a Šakal odběhl k rybníku. Chvilí mu trvalo, než se vydrápal na rozbahněnou hráz, nahoře se opatrně rozhlédl a po kamenných schůdkách sešel ke stavidlu, kde měl ve stráni vodník svůj skromný příbytek. Šakal nahlédl do zaprášeného okénka, ale uvnitř byla tma. Seběhl do rákosí, poklekl na břehu a ruce ponořil do vody. Nahmátl dřevěnou mřížku vodníkovy chlívků a spokojeně se usmál.

V té chvíli ho ohlušil příšerný řev a mohutný kopanec do zadních partií jeho vychrtlého těla ho vymrštil a Šakal se rozplácl na hladině jako žába. Na břehu řičel vodník radostí a spílal Šakalovi i jeho kamarádům a sliboval jim ještě horší pomstu za ty spousty ukradených a vyplašených ryb.

Nad Bílým rybníkem kroužil racek a Šakal ve vlhkých džínách se smutně potloukal po okolí. Kdykoli náhodou zabloudil ke Kosti, spatřil Pokličku, jak sedí na patníku u parkoviště výletních autobusů. Vodník vesele slinil a náruč měl plnou sukrátek a sušenek. Kolem ho obléhal dav turistek a žebrníků, aby hovořil vodnickým hlasem. Poklička se nenechával prosit a jeho vítězné brekeke stoupalo až do oblak.

Kavče

3. místo povídky začátečníků 1972

PROSÍM VÁS

Prosím vás lidi, už rozumný buďte
a nechoďte do lesů kytky si rvát
a zloděje krásy svou rukou hned suďte
a neničte věci co já mám rád.

Prosím vás lidi, už nechte mý řeky
neboť kazit v nich vodu a rybám ji brát
a vzduch plnej koufe a aut plný štreky
vždyť za chvíli každé se vás bude bát.

Prosím vás lidi, jen nechte mě v klidu
a nechoďte do lesů zbytečně řvát
a zastavte u kraje návaly lidu
co nenechaj zvířata pokojně spát.

Prosím vás lidi, už nestavte chaty
ty barvy se nechtějí s kytkami prát,
a nemějte za zlý mi, že prosím za ty
co kvůli vám nemůžou volně se smát.

Houla

2. místo poezie pokročilých 1972

JACKU LONDONOVI

Jo jacku, půjdem se rvát,
všude se budem rvát,
a nejvíc se snílky,
kteří ani jednou
nezatáli pěst,
protože jejich snění
je tak velkolepé -
že musí brečet,
když chtějí řvát.

Protože krev - to je láska.

A pro ni budem se rvát
a všem křičet,
že láska je jako v žaludku nůž -
a v té křeči vždycky poslední/
se chce tolik
žít.

Sint

1. místo poezie pokročilých 1974

HEDVIKA

Nebyla ani hezká, ani štihlá, ani sympatická - a ještě to její sobectví. Nevěděl vlastně, proč si ji nakonec vzal. Asi ze zvyku.

Svatba však pro něj znamenala konec volnosti, konec těm nocím pod širákem, těm bezvadným nedělím jen s dekou, konzervou a promaštěnými vuřty. Manželka to zakázala. A potom - čekali dítě. Prál si kluka. S ním by se dalo aspoň něco podnikat. Přišla ale Hedvika. Přesto ho to malé, vykulené stvořeníčko stále víc poutalo, až se stalo jeho největší láskou.

Neštěstí je takový šotek, který zbourá yrovna to, co se ještě třpytí novotou. Jednou neodolal kamarádům a ujel na tramp. Nasledovala hádka, výčitky. Skončilo to rozvodem. Dítě připadlo matce a ta se výchovou mstila. Hedvika neznala otce jinak, než neopolehlivého a nudného chlapa.

Odstěhovali se. Zase našel volnost v přírodě u kamarádů. Člověk však nemá stále mladé tělo a pomalu se začínou objevovat různé neduhy stáří. Postavil si tedy lesní srub, pro svoje pohodlí. Takhle v pátek večer, zrovna se spustil prudký liják, čekal kamarády v místnosti provoněné dřevem. Tu ho přepadla taková tíha výčitek. Vždyť tady na světě nic neudělal, nic pro sobě nenechal. Hedviku viděl naposled, když jí bylo deset. Dívala se na něj přísně zpod bílého kloboučku a pořád jen říkala: "Aho, otče - ne otče."

Vtom uslyšel zvenku dupot, smích, a nakonec někdo zaklepal. Rychle otevřel. Před ním stálo několik zplihlých, asi patnáctiletých mláďat. Chtěli schovat přes dešt na verandě. Pozval je dál a rozdělal oheň. Mezi tím se trempici začali rozhlížet po tmavé místnosti.

"Jé, Hedviko, tady je tvoje fotka", vykřikl jeden kluk. Dívka se otočila. Poznala jeho tvář osvětlenou ohněm. "Ježíš táto, co tu děláš? Že to nepovíš mamě?"

Upustil sirky, popadl ji kolem pasu a zatočil s ní. Všechny chmury z něj v tu chvíli vyprchaly. Vždyť jeho dcera byla po něm - pravej tramp.

Drahomíra Vencllová
1. místo povídky za čteníků 1972

TAM U TRAMPŮ

Kupte si vodu chleba sůl
Kupte si lásku slávu otnost
Za peníze to dostanete
tohle všechno
až na volnost

Hledejte krásu v polním blátě
Hledejte vůni lesních snů
Bez volnosti ji nenajdete
bez volnosti
tam u trampů

Volejte Slunce při rozbřesku
Volejte v mlze nový den
Poznáte taďy štěstí stezku
dnes nově -
jinak za týden

Dívejte se na hrubé síť
na bolest zvířat při skonu
Krásnější ji už nespattříte
tak drsně krutou
přírodu

Ukryjte se tu před zármutkem
Utečte všední bolesti
takový lék si nekoupíte
je schován
v tramské volnosti

Drahomíra Venclová
Zlatý Trapsavec a 1. místo
poezie začátečníků 1972

OŽIVLÉ SNY

Kdykoliv se obléknu
do polorozpadlých kalhot
a těch bot
co kůži mají teulavou
začínám své sny žít.
S netrpělivostí
ujíždí vlak
vysypat mě
do klína přírody
jen tam jsem
nesmírně bohat,
noc, měsíc, hvězdy, ohně zář,
to vše
a také dar přátelství,
ten nikdy neschází
na trati
všedních cest.

Malý Lord - Baronka
3. místo poezie začátečnicků

JDI CESTOU

Ukazují si na sebe
prstem
Šlapeš po kytkách
A kol přímé cesty vede
Jsi vrah
A sám žít chceš
Tvým katem
vůně růží bude
Usedl jsi pod ten keř
A usínáš
Pomocník katův sen
Žhavé myšlenky ti vypaluje
Šlapeš po kytkách
Vpravdu ať je odsouzen
Teď o všem víš
A pravdy si važ
Tak běž tou cestou
A jen se dívej po kytkách

Miroslav Serget - Señor
2. místo poezie začátečnicků 1972

MALÉ ZAMYSLENÍ U VELKÉ ŘEKY

Když padne soumrak na Velkou řeku

... a první plameny dychtivě olíznu smrková polena v pečlivě připravené hranici, když do tmy tlumeně zazní tóny trampské písničky nejvěrnější přítelkyně jarních tahů, modrých letních nocí i jiskřivých hvězd podzimního nebe, naplní člověka pocit něčeho krásného, nesmírného a nepostradatelného. Kdesi daleko zůstal rámeček města, blikající světla reklam i lehká pokrývka s úzkostlivě čistým povlakem na pohodlné posteli.

S prvními akordy kytary, s prvními slovy písničky vklouznou do duše romantické sny vyznavačů volnosti a dalek, tuláků prerie i bouřlivých moří, návštěvníků přístavních krčem, šťastných zlatokopů či dranců mužů dalekého severu.

Na lehkých křídlech romantiky, nejlevnější cestovní kanceláře Starého i Nového světa, prožijete dobrodružství, na která se nezapomíná.

Trampská písnička... Který vítr ji přivál do povodí Velké řeky, který vítr ji roznesl na horská úbočí, do zelených údolí, ke všem táborovým ohnům, planoucím i v nejzapadlejších koutech naší země.

Je pozdě. Oheň pomalu dohasíná, celá osada už spí. Kdesi v dálce je slyšet houkání sovy, noční poutnice. Ohýnek je stále menší a menší, až zhasne docela. Stříbrný Měsíc, čistý jako rybí oko, se vyhoupl nad mraky. Okolo něj tančí roj hvězdiček. Stále se předhánějí. Každá chce získat stříbrného tanečníka pro svůj nebeský valčík.

Už také usínáš. Měsíc tě hlídá stříbrným světlem a tobě stále zní v uších poslední akordy kytary a hlas, jenž ji doprovázel: "Táborák zvolna zhasíná, osada už jde spát..."

Liliana

2. místo - povídky pokročilých

PÍSMENKA - dvouměsíčník tramské literatury. Vydává Klub
Maximalistů Kolín, reg.číslo 0320403389. Adresa redakce: Věra
Malátková Tábořská 12 560 02 Česká Třebová. Náklad 100
výtisků. Přetisk článků dovolu jen se souhlasem autora.
Neprodejné. Objednávky poštou vyřizuje redakce.